

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dožele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja nižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravništvo**, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Slovansko-avstrijsko vprašanje na nemškem parteitagu v Lincu.

Resolucije, katere so sklenili nemški možje konservativne stranke 22. t. m. v Lincu, so vseskozi pravo liberalne t. j. poštene, svobodoljubne in take, da jih more vsak Slovan podpisati. To je vendar čudno! Ona nemška stranka, ki se „liberalno“ imenuje, terja jako neliberalno za se privilegij in pridiguje netoleranco proti drugim narodom; a konservativna stranka, ki liberalizem pobija, proglašá program, ki je prav za prav popolnem na prvotne principe liberalizma oprt, namreč ohranjenje ustave, svobodo in razširjenje volilne pravice. Same terjatve svobodoljubov! To se ima na znanje vzeti.

Ali denes nijsmo o tem govoriti namenili se, nego konstatirati hočemo, kaj in kakó so zastopniki avstrijskih konservativnih Nemcev omenjali nas sodržavljanov Slovanov. In v tem oziru je bil najbolj važen govor kneza Alojza Liechtensteina.

Nijsmo v vsem jednih mislij s knezom Liechtensteinom, kar se tiče prihodnosti. On je na vse zadnje vendar Nemec in kot tak (če prav konservativec) želi on zveze Avstrije z Nemčijo. Mi ne. Avstrija bode po našem prepričanju morala družih zvez iskati v zapadu in v vshodu. Pa da čujemo, kako ta govornik bodočnost gleda. On pravi:

„Ko bi Avstrija razpala, potem bi dobila Nemčija nekaj slabih planinskih dežel, a za soseda bi nasprotno dobila od Baltiškega morja doli do Drave severno velikansko državo, ki bi se slovanskimi okraji notri do Čeških gozdov globoko v Nemčijo segala. Nemčija bi se tako ne mogla ni ganiti

in zgubila bi svojo neodvisnost in celo politično zmožnost živeti. Od vstoka in zapada obkoljena, morala bi se v tem objetju zadušiti. Ako pa razpade Nemčija, ako se nje komaj priborejavana politična in vojaška skupnost razbije, potem bi Avstrija zgubila ravno v resnem, odločilnem času svoje zgodovine jedinega in nedomestljivega (?) zaveznika.“

Kakor se iz prvega dela te izjave vidi, pripisuje knez Liechtenstein slovanskej bodočnosti veliko moč. O sedanjesti pa dobro pravi dalje:

„Kakor oživlja duša telo, tako oživlja in vodi državo nje politični cilj. Avstrije pomen ter cilj v zgodovini, nje cela važnost je v tem, da je svobodna in ravnopravna zveza vseh onih narodov, ki so mej obema močnima narodoma, mej ruskim in nemškim. Vsi ti narodi so imeli skozi stoletja dva znaka: preslabi so bili, da bi posamni priborili si svojo neodvisnost, poleg pa so tako samozavestni in imajo tako trdno življenje, da tudi podjarmljeni ter zatirani ne umró nikdar. Tako so o času Turki podjarmili Magjare in Jugoslovane, kasneje Rusi Poljake. Samo tesno združeni morejo biti ti narode doma svobodni in srečni, od tujih spoštovani. To vedo in čutijo ti narode, in to njih preverjenje vzdržuje Avstrijo do današnjega dne ter bode tudi podloga temu, da se bode Avstrija razširila daleč čez svoje današnje meje.“

„V tem, da morajo biti avstrijski Nemci zmerni in pravični, leži za Avstrijo jedino poročstvo, da krene na pot prave politike. Mi moramo odkritosrčno in brez predsodkov sprejeti avtonomistiško načelo, prisvajati si nemamo (Nemci) v Avstriji nobenega privilegija, nikaškega gospodstva. Mi moramo izjaviti, da

hočemo kot ravnopravni mej ravnopravnimi sè Slovani živeti. Še le potem, kadar bodo v Avstriji Slovani z nami Nemci sebi pristoječo stopinjo kot bratje uživali pod očetovskim žezlom vladarjev, ako premagamo njih nezaupnost, ter si pridobimo njih naklonjenost, še le potem bode avstrijska misel, ki se je pri Slovanih tako globoko ukoreninila, krasno razcvetela in obrodila sad. Izogibljimo se napak, zaradi katerih je propadla liberalna stranka. Machiavelistična v svojih namerah je bila otročja v svojej metodi ter je dosegala nedovoljeno z nepravimi sredstvi. Nemško prebivalstvo za njo nij maralo ker je hotela Slovane vladati z germanizovanjem. Pozabila je na prvo in najnižje načelo zdrave politike, glaseče se, da se mora sovražnik uničiti ali pa pomiriti in sprijazniti, nikdar se ga pa ne sme dražiti. Ona je Slovane toliko časa dražila, škodovala jim in zametavala jih, da so se najradikalnejši življi izmej nje ločili in z gnusenjem za zmirom od nje proč obrnili. Mi nemški konservativci smo Slovanom odkritosrčno in pošteno roko podali in prijateljski so jo Slovani sprejeli. Vedeli smo, da tako delamo na korist Avstrije in po določnej volji svojih nemških volilcev.“

To so pa poštene besede. Nijsmo jih vajeni slišati tacih iz nemških ust. Čisto novo se glasé. Veseli smo jih. Če se bodo konservativni Nemci v praksi držali jih, potem jim je zveza in pomoč avstrijskih Slovanov še dolgo gotova.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. novembra.

Vnanji svet čedalje bolj priznava važnost

Listek.

Tri dni v Vrazovem zavičaji.

(Spisal Vatroslav Holz.)

III.

(Dalje.)

Nesmrtni Vrazov duh, prostirajoč svoja krila nad svojimi čestilci, zrl je zadovoljen z rajskih višav na blaženo tvorišče svoje mladosti in se osvedočil, da njegov budilni klic:

„Pa se mi slagajmo,
Kó ruže u věncu,“

nij bil glas vpijočega v puščavi; videl je, da se izvršujejo proroške njegove besede:

„Doč će Djurdjev danah, nebo će s' otvorit,
Zlatnimi trubljami s neba rieč zaorit.
Srušit će se svieta žrtvenik krvavi,
Dignut večni hrami i Bogu i Slavi . . . . .“

Ko se je izvršil prvi del sporeda svečanosti na Vrazovem domu, ko so se okončali

slavnostni govori, deklamacije in petje, podali so se gostje na pripravljeni prostor za skupni obed: priroda je naposled terjala svoja prava, vsakdo je bil potreben okrepčila in tu se je pričelo burno in veselo življenje. Kakor pisan kalejdoskop so se vrstili tukaj šaroviti prizori. Zemljiče na zapadni strani Vrazove hiše je nagneno navzdol, prav amfiteatralično, šator za skupni obed bil je daleč doli na njivi in po sadonosnem vrtu, dvigajočem se polagoma navzgor proti hiši, bile se postavljene velikanske mize, tako, da se je ves prostor mogel prezreti. V šatoru so se namestili hrvatski gostje, pevska društva in deputacije, in kdor nij mogel ujeti prostora v šatoru, vsedel se je pod slivjem k mizi; a ker so tudi te bile vse zasedene, poseli so gostje po travi, kjer se je dobilo mesto. In kako živahno kretanje se je tu razvijalo! Vsakdo je hotel prvi postrežen biti, in srečen, kdor si je prisvojil jed ali pijačo! In jedva se je zadostilo telesnim

terjatvam, zavladata je nepopisljiva radost mej nebrojnimi gosti. Ognjevite, navdušene zdravijce in vesele pesni, hrvatske in slovenske, vrstile se so v neprestanem toku, vmes pa so zveneali skladnoubrani glasovi godbe z desne in leve strani in grmeči strelji možnarjev so se razlegali na bližnjem griči, odmevaje čez vinske holme in prijazne doline, daleč okrog po krasnem Vrazovem zavičaji. Ljudstvo je zavzeto gledalo ta čaroviti igrokaz, zvesto poslušajoč burne govore in milo petje. Slikovite gruče so se predstavljale tu strmečemu pogledu: tu se je utaborila vesela družina hrvatskih „Sokolov“ pod košatovejno jablano, radostno srkaje sladki sok jeruzalemske in cerovške trte; tam pod veliko črešnjo so poseli v širokem kolobaru vrli ljubljanski pevci, veselo prepevaje blagozvočne naše pesni; zopet dalje na desno se je zbrala množica hrvatskih in slovenskih gostov, mej njimi dično števalo krasnih gospic in gospij, ljubeznjivo kramljuje;

Slovanov v Avstriji. Tako pravi glasilo angleške aristokracije, londonska „Morning Post“, zadnjič v svojem članku o vplivu Avstrije na balkanski poluotok: „Slovanje avstrijski so postali, pač po posredovanju Nemcev (?), tako temeljito izobraženi in odgojeni in so tudi po svojem številu tako močni, da nij mogoče še kedaj podvreči jih pod gospodstvo Nemcev“.

Za **Zagrebcane** je daroval feldmaršal nadvojvoda Albrecht 3000 gold.

Jako originalno je, da se dunajska „Deutsche Ztg.“ jezi na parteitag v **Linu**, da njegova resolucija nij prav nič klerikalna. Liberalni judje torej ne morejo zabavljati po šabloni. Ali temu je kriv grof Hohenwart, pravi omenjeni list. Kajti ta ne priseza niti načelom liberalizma.

Vnanje države.

Kar se je včeraj poročalo o **Ulcinj**, da je Derviš paša zasedel most čez Mozuro in višine okolo Ulcinja, to se denes zaznamlja kot neresnica. Do boja mej Derviš pašo in Albanci pa da je baje res prišlo pri Casu ter se je v Mirkovci, na meji proti Baru, slišalo streljanje iz pušk in kanonov.

Turčija ne pusti **Bolgariji**, da bi tudi ta imela glas v dunavski komisiji, ker bi se s tem žalilo turško suverenstvo. S tem korakom se bode Turčija ob glavo zadela, kajti člen 55 berlinskega dogovora določno pravi, da nadzorujejo brodarstvo po Dunavu od Železnih vrat do Galaca nabrežne države.

Angleške „Times“ prete, da bode Anglija sama prisilila Turčijo, da ta izpolni svoje dolžnosti. Gotovo, da turško zavlacvanje Ulcinjskega vprašanja zopet uže na Angleškem predsedu.

Francoska zbornica poslancev se je dné 23. t. m. posvetavala o predlogu, naj bi se v zadevi bivšega vojnega ministra Cisseyja, katerega so francoske novine obdolžile, da je Nemcem izdal neke vojne načrte, sestavil parlamenten odsek. Vojni minister, general Farre, je govoril zoper to, ker so se časopisi motili glede generala Cisseyja, vlada je zadovoljna s tem, kakeršno enketo Cissey sam zahteva. Naposled se je sklenilo, da se sestavi za stvar Cisseyjevo poseben odsek.

Dopisi.

Iz Ljubljane 25. nov. [Izv. dop.] Današnji dan je ravno sto let preteklo, kar se je odprl Gruberjev kanal za ljubljanskim gradom. To se je namreč zgodilo 25. nov. 1780. leta. Odprla se je s tem kanalom druga struga Ljubljanici in krajši pot, kakor je pa skozi ljubljansko mesto in tudi je mogla potem Ljubljana hitreje odtekat.

Kako je moralo prej močvirje biti si lahko mislimo, ako se ravno sedaj ozremo po njem,

više gori pod orehom imeli so čili slovenski dijaki okrog velikega vinskega soda, katerega jim je blagodarni župnik g. Božidar Raič za to svečanost podaril, veličasten zbor, burne dijaške pesni pojóč. Tu so se sešli stari znanci in prijatelji iz vseh krajev in bilo je jako ginljivo gledati te mejusobne pozdrave in predstave. Kamor je človek obrnil oko, povsod je zagledal znane obraze in jedva si jednemu stisnil roko, pozdravi te drug, in nijsi spregovoril pet besed z njim, te sreča tretji in to vse v toli naglem diru, da se je človek tekar domislil, kje si tega ali onega zadnjič videl! Bili so to sladki trenotki svidenja — na svetej zemlji pesnikovega doma, ki bodejo ostali v spominu vsakemu ves čas življenja!

V tem so kipeli valovi radosti vedno više in više, družčina postajala je vedno bolj glasna in burna in naposled se je pomešala vse križem. Veselim ljubljanskim pevcem pridružili so se odlični hrvatski gostje, iskreno je pozdravljaje, ogromno kolo selskega ljudstva jih

ko je povodenj preplavila velik del te ravnine, sedaj ima reka dva odtoka, ko je bil prej le samo jeden in moralo je prej veliko močvirje jezeru biti podobno. Tudi vsled tega nij bilo še toliko hiš tam, kakor dandenes.

G. prof. K. nam je nekdanj mej kmetijsko uro pravil, da je vodja kopanja tega kanala v najhujšej zimi iz Ljubljane izginil, da nihče dolgo nij vedel zanj. Črez nekaj mesecev še le se je zvedelo, da je v Peterburgu in da Nevo regulira. Tist večer, predno je šel iz Ljubljane, ukazal je svojemu slugi peč prav dobro zakuriti; ko so pozneje preiskovali tiste prostore, so spoznali, da je mnogo pisem in pisanj požgal; zakaj je to storil in zakaj je iz Ljubljane izginil, se nij nič gotovega moglo izvedeti.

Iz Mokronoga 20. nov. [Izv. dopis.] Dne 18. t. m. imeli smo pri nas volitev župana. Ta bi bila imela biti uže lanskega leta, kajti uže septembra minolega leta je potekel čas sedanjemu županu Pischmoltu, toda on nij hotel razpisati volitve, dokler ga nij deželni odbor na interpelacijo več tržanov primoral, da naj volitev razpiše.

Za župana je bil tedaj voljen g. France Penca, usnjar in posestnik. Za svetovalce pa gg.: Šašelj Janez, gostilnar; Povše Janez, usnjar in Keržičnik Anton, posestnik; vsi narodnjaki. Po končanej izvolitvi streljalo se je na Žalostnej gori na čast novemu županu in zastopu.

S tem je naš trg rešil svojo čast in nadejamo se, da je nemčurstvu tudi v Mokronogu za vedno odklenkalo. Minoli so časi, ko so županovali nemčurji, v zastopu bili jedino le nemčurji, ko se je imenoval Mokronog „nemčursko gnezdo“. Teh ne bode več nazaj, kajti tudi naš tržan postal je zaveden in vé, kaj je Slovenec in kaj nemškutar.

Pred kratkim zapustil nas je naš sedanji okrajni sodnik g. Lovro Ulčar, kateri je premeščen v Radovljico. On si je pridobil, kakor malokdo, srca vseh, kajti ne le, da je bil popolnem nepristransk v svojih poslih kot sodnik, temveč tudi v narodnem obziru storil nij nikdar nič žalega, vedel se je, kakor je naloga pravemu uradniku. In za to mu ostanemo vedno hvaležni, ostane nam v vednem spominu.

Iz Trsta 24. novembra. [Izv. dop.] Ker je tukajšnje namestništvo prepovedalo vsem primorskim obrtnikom udeležiti se milanske obrtniške razstave, nastal je velik hrup mej

je obkrožilo, željno in strmeče poslušaje njih milozvoneče glasove, in ko je sloveči naš slavec g. Meden zapel „Bodi zdrava, domovina!“ dvignil ga je krepek hrvatski „Sokol“ kvišku, ljudstvo je zaorilo gromoviti „živio!“ in barjaktar zagrebškega „Sokola“ zavihtil je pisano zastavo in v dolgej vrsti korakali so naši pevci, prepevaje popotnico „Pridi Gorenč“, v slavnostni šator, kjer jih je vzprijel burni vzklik iz mnogostoterih grl. In ko je g. Meden zapel toli priljubljen mu solo: „Dežela ljuba, kje ležiš!“ dosegla je radost in navdušenost svoj vrhunec. Burne zdravijce od strani Hrvatov brači Slovincem, a od slovenske strani bratom Hrvatom in zopet od Srbov Hrvatom in Slovincem — menjale so se tu v zelenem šatoru zaporedoma, in kakor bratje, sinovi jedne in iste matere, podajali so si roke Hrvatje in Slovenci, Dalmatinci in Srbi, objemali in poljubovali se iskreno kot verni, stari prijatelji, sklepaje trdno zvezo bratske ljubezni in složnosti! Vmes pa je deklamoval dalma-

lahonskim Izraelom, ker ne bodo mogli se svojo obrtnijo, katera sama na sebi nema ravno posebne veljave, politično demonstrirati za Italijo.

Dogodki na Krasu, katere je „Soča“ objavila in „Slovenski Narod“ komentiral, osupnili so in potrli nas primorske Slavjane. Dokler bode vlada s tržaškimi in primorskimi Slovenci sploh tako postopala, bode policija še mnogo z laškimi petardovci opraviti imela. Tlačenje Slovencev v Primorji je vzrejevanje italijanizmov in lahonov na vladno ali avstrijsko škodo!

Še je na jugu vse na vulkanih, kateri bodo začeli smrt turškemu cesarstvu v Evropi bruhati. Zopet je šlo namreč 4000 najnovejših pušk denes v Črno goro ter več železniških vozov streliva. Črna gora se močno oborožuje. Naročila je za svoje sokole puške po sistemu Henri Martini. Spomladi morda bo ravno ona sprožila v ugodnem položaji oni plaz, ki bode od vseh strani Turčijo posul, potlej bo pa Hübner videl, kakovo je orijentalno vprašanje. Avstrijske tovarne za puške imajo raznovrstna naročila, celo za Kitajsko, v Hong-kong je Loydov parnik odpeljal več zabojev novih pušk, katere so naročene od firme Majer iz Hamburga. Grška vlada ima tudi mnogo orožja v Avstriji naročenega, katero skozi Trst prihaja; jednako strelivnih patronov iz bakra.

Delavsko podporno društvo bode imelo prihodnji mesec svoj občni zbor. Uže se priprave delajo, zlasti od neke stranke.

Z Dunaja 22. nov. [Izv. dop.] Kdo bi bil mislil, da bode celo velika nezgoda, katera je Zagrebško mesto zadela, dala povod dunajskim nemško-židovskim listom v Slovane polena metati! In glejte, tudi to se je zgodilo. Pisarili so ti listi dosti o dogodjajih v Zagrebu, ali vsi le tako, da so radovednost pasli. Obžalovanja in sočutja nijsa kazali, še ne na videz. Tembolj so bili torej osramočeni, ko so, ne sodržavljani, ampak Angleži ne samo z besedo, ampak tudi z dejanjem pokazali, da v nezgodi vidijo le nesrečnega bližnjega, ne pa sovražnega nasprotnika.

Da bi to hibo oprala ali zamazala, pri naša „Deutsche Zeitung“ od dné 19. t. m. uvodni članek, v katerem začenja, kakor bi jej bilo res kaj do nesrečnih Zagrebčanov, konča pa s posebno nedoslednostjo z navadno reklamo za nemštvo! Obstane, da se dunajsko mesto še le zdaj, ali poprej vendar, kakor translajtansko glavno mesto, nesrečnih Zagrebčanov spominja, pa temu, da se zdaj nij ču-

tinski pesnik Buzzolič svoj slavospev Vrazu. — Toda skoro, oh, preskoro so minoli zlati trenotki našega zjedinjenja in skupnega radovanja: solnce se je nagibalo k zatonu za sinje Pohorje in gostje so začeli odhajati v — Cerovec, kjer se ima vršiti zadnji del svečanostnega sporeda. Bil je silno ginljiv prizor, kako so se tuji in domači gostje poslavljali od Vrazovega doma. Kakor romarji hodili so v dolgih vrstah gori v nadstropje v prostrano sobano poklanjat se dičnej pesnikovej podobi, poljubovaje njo drug za drugim spoštljivo in pobožno. In ginjenega srca oziral se je vsak na veličastni rojstni dom Vrazov ter se napotil z žalomilimi čuvstvi prošinjnen po bujno zelenej gorici doli v Veličansko dolino, kjer so čakali vozniki. V dolgej, nepretrganej vrsti držali so lični vozovi po belej cesti, vijočej se po tihem dolu, in lahnozveneči glasovi veselega petja šumevali so iz doline navzgor v Cerovec.

(Koniec prih.)

čiti, ko vse — na federalizem tišči in vsake le nase misli, da Nemeč sam ne more ljubiti, ko njega vse sovraži, ali kakor to citira: „Wo alles hasst, kann Carl allein nicht lieben.“

Ljubi nemški Korel! Kedaj si nas pa ti ljubil? Kedaj nam svojo ljubezen izkazoval? Ali morda takrat, ko si naše praotce kar na tisoče dušil in v sužnost prodajal? Ali pa takrat, ko so tvoji pobratimi Turki ravno tako z našim rodnom ravnali in si ti nam prihitel na pomoč s svojimi, ki so pa še huje divjali po deželi, kakor Turki?

Ali pa morda zdaj v najnovejšem času, ko nam kratiš naravne s postavami nam zagotovljene pravice? Zares si bil vedno le bar bar, takrat še, ko si bil Karel Veliki ravno kakor zdaj, kar s tem pokazuješ, da se še v nesrečnika zaganjaš in mu politično mnenje in narodnost očitaš, kadar je človeško nesrečen.

Domache stvari.

— (Volitve v kranjsko trgovinsko in obrtniško zbornico.) Včerajšnja uradna „Laib. Ztg.“ prinaša razglas c. kr. deželne vlade zaradi letošnjih volitev v kranjsko trgovinsko in obrtniško zbornico. Volilna komisija je tako-le sestavljena: Predsednik je: grof Chorinski, c. kr. vladni svetovalec; odborniki so: iz mestnega zbora ljubljanskega, g. Vaso Petričič; iz trgovinske in obrtniške zbornice gg.: Aleksander Dreo, L. Bürger, P. Lasnik, Karel Lukman, J. N. Horak, Mih. Pakič in tajnik Jan. Murnik. Ta komisija bo sestavila imenik volilcev in določila reklamacije ter vse to razglasila ob svojem času.

— (Umrl) je včeraj bivši učitelj telovadbe pri „Sokolu“ in magistratni uradnik Štefan Mandič, 67 let star. Pogreb je v soboto ob 3. uri popoldne. Društvo „Sokol“ svojega učitelja na tem poslednjem potu „in corpore“ spremi.

— (Goriška čitalnica) naredi kakor že poročano, 27. t. m. zvečer ob 7^{1/2} veliko besedo na korist Zagrebčanov. Program te besede je: 1. Ouverture iz opere „Marta“, ugla. Flotow, svira vojaška godba. 2. a) „Hervaticam“, zbor s samospévom, ugla. pl. Zajc, b) „Bože živi“, zbor, ugla. bil Tovačovski. 3. „Lahko noč“, samospév, ugla. bil Fr. Abt. 4. „V sladkih sanjah“, četverospév ugla. bil A. Hajdrih. 5. „Nek dušman vidi“, zbor, ugla. bil D. Jenko. 6. „Poznam oko“, ugla. bil Fr. Abt. svira vojaška godba. 7. „Oblačku“, zbor s samospévom, ugla. bil Josip Kocijančič. 8. „Stara mesto mlade“, vesela igra v enem dejanju. 9. „Domovina“, zbor s samospévom, ugla. bil dr. Ipavec. 10. Potpourri iz operete „Boccaccio“, ugla. bil Fr. pl. Suppè.

— (Samomor.) Žagarja Jurija Hojnika so pri sv. Martinu na Štajerskem našli 22. t. m. na žagi obešenega. Prva je naj zadela njegova mati, ki mu je prinesla na žago zajutrek. Ne ve se, ali se je sam obesil, ali so ga drugi iz maščevanja, ker je baje po okolici kokoši in ovce kradel.

— (Iz Borovnice) se nam dné 14. novembra piše: K dopisoma v „Slov. Narodu“ od dné 24. t. m., št. 270, ki poročata povodnjo nesrečo pri nas, se še pristavlja, da je tisti dan popoldne mnogo Borovničanov šlo na kraj, kjer so se erkneni konji dopoldne potegnili na često, iskaje utopljenca hlapca Valentina Kržiča iz Rakitne. Po dolgem iskanju se je vendar le posrečilo tukajšnjemu kovaču Šimnu Pišlerju, da ga je z železno kljuko, nasajeno na okolo 2^{1/2} sežnja dolgem drogu, v

enej in istej jami našel, kjer so konji vtopili se, ter na površje privlekel. Še ta čas bilo je vode na cesti nad črevelj visoko. S teškim trdom mogoče, da bi se bilo dalo vse rešiti, če ne bi bilo po noči in če bi bil kak čoln pri rokah, kajti, kakor se čuje, slišalo je mnogo ljudij klicanje na pomoč, a nihče se nij upal v vodo.

— (Nova knjižica.) „Nauk o gospodinjstvu. Bodočim gospodinjam, ženskim učiteljicam, učiteljem in učiteljicam na višjih deklinskih razredih ljudskih in meščanskih šol. Poleg nemškega izvirnika Ivana viteza Hermana prosto poslovenila J. N. in J. L. Cena 40 kr. Založil Ivan Lapajne v Krškem. To je naslov knjižice, 54 strani obsežne, ki smo jo ravnokar dobili.

— (Slovensko gledališče.) Zadnje nedeljo „na korist fonda za napravo zimskih oblačil ubogim šolskim otrokom“ igrana igra „Banditje“ je taka, kakor jih je Roderich Benediks na ostajanje spisal, ali bolje sfabriciral. Silno dolgočasen in raztegnen pričetek, končno pa kup komičnih, ali v življenju nemožnih prizorov! Ravno taki so ti „Banditje“. V življenju se taki prigodjaji pač ne nahajajo, posebno pa pri nas na Slovenskem ne. Da pa je prelagatelj dejanje v Ljubljano in v Kamnik postavil, to dela še nenaravnejši vtis. Nedeljska predstava je zopet jedenkrat pokazala, da je Ljubljana slovensko mesto. Gledališče je bilo prepolno, prostori v parterju in na galeriji natlačeni; samo lože nekaterih prononsiranih naših Nemcev so kakor vselej, tudi pri tej predstavi prazne bile. Prišla sta tudi dežele predsednik in njen glavar. Igralo se je dobro, da, tudi izvrstno. Pri prvih dveh aktih se občinstvo nij hotelo razgreti, ali to je prouzročila igra sama, ker ta dva akta sta v istini dolgočasna. Potem pa je bilo smeha in ploskanja obilo. — O vseh predstavljajočih moramo pohvalno omeniti, da so pravilno in čisto govorili, ter preudarjeno in z razumom igrali. Gospici Nigrinovi sta svoji roli izvršili z rutino, kakor pravi gledališčni igralki. Obžalovali smo le, da sta gospici mej tremi akti morali nastopavati v moške obleki, ter svoja krasna obraza zakrivati pod nenaravno brado. Ta brada bi bila morda lahko odpadla! Gospa Gutnikova igrala je živo, in radovedni pričakujemo njenega prihodnjega nastopa, ker v „Banditih“ jej pripadla rola nij ravno hvaležna, da bi človek napravil Bog vé kaj iz nje. Ravno tako pričakujemo tudi gospice Pavškove prihodnji nastop z radovednostjo, ter poudarjamo, da je tudi ona svojo hišino prav dobro igrala. Od gospodov sta Kruhovec, sodnijski pisar v Kamniku, in Ropotáč, jetničar, razvijala drastično komiko. O gospodu Kajzelji hvalo trobiti je pač nepotrebno, ker tako vsakdo, kdor v gledališče pride, uže poprej vé, da se ne bode mogel ubraniti uplivom tega gospoda igralca. Prijetno raznenadil nas je gospod Rudolf. Njegov jetničar je bil po maski, igranju in govorici dovršen. Gospodje Danilo, Dobernik, Krakovski, Vidmar in Gabrovec so zadostili. Morda bi bilo bolje, da bi govoril gospod Krakovski hitreje, gospod Dobernik pa polaganeje. Ali take male napake odpravijo večkratni nastopi. Če končno želimo, da bi gospode in gospice zopet kmalu videli na odru, upamo, da s tem izrekamo željo vsega občinstva. Torej na svidenje!

Kratke vesti.

— (Iz Livorna) se dné 24. nov. telegrafira velika pomorska nesreča. Parobrod

„Ortigia“ je zadel ob francoski parobrod „Oncle Joseph“ in ga v dno morja pogreznil. Pri tem je 250 ljudij, ki so bili na poslednji ladiji, utonilo, le 50 se jih je rešilo.

* (Poroka pod milim nebom.) Predvčeranjem je duhoven v Remetah poleg Zagreba, kjer je potres cerkev popolnem porušil, poročil osem mladih parov zunaj pod zgodovinski slavno lipo pred cerkvijo.

* (Pazite na petrolejske svetilnice.) V Karlovih Varh na Češkem je na večer predzadnjega četrtka neka gospá sedela pri mizi v svojej sobi in pestovala svojega otroka. Na mizi je gorela svetilnica s petrolejem. Dete mahne z roko po svetilnici, ta se zvrne, razbije in goreči petrolej se zlije po materi in po otroku. Vsled opeklin je mati družega dné umrla in tudi dete je nevarno osmojeno.

* (Razbojniki v Slavoniji.) Iz Slavonije se čuje vedno več poročil o razbojniških napadih, tako, da je hrvatska vlada oklicala naglo sodbo ali „preki sud“ za Osješki, Djakovski, Vitroviški in Požeški okraj.

* (Nesreča.) V Rajnahu na Švajcarskem je dne 16. t. m. pomagal neki mlad fant Hediger krovcu streho kriti. Udere se mu ter pade tako nesrečno v podstrešje na po koncu stoječe senene vile, da so mu trebuh skozi in skozi prebodle. Pa vendar pravijo zdravniki, da bode še ozdravel.

* (Sto in trinajst let stari) ruski duhovnik Bečnjastari se je početkom t. m. odpeljal v Jeruzalem na romanje. Ali nij dosegel svojega cilja temuž je mej potoma umrl.

* (Ujeta sodnijska komisija.) Turki kajmakam, mufti in glavni okrajni tajnik v Kastoriji v Makedoniji so šli v bližnjo vas sodit v nekem prepiru. Dovršili so uže svoje opravilo, kar jih obkolijo roparji ter vse tri odpeljejo v gore. Zdaj zahtevajo zanje 15.000 lir odkupnine in vsi trije ujetniki so pisali domov, naj se ta svota hitro odpošlje, a z roparji da naj se lepo ravna, sicer da bodo vse tri ujetnike umorili.

Umri so v Ljubljani:

20. novembra: Ludvik Jesenka, starinarjev sin, 5 dnij, na Starem trgu št. 1. — Alojzij Berdaja, delavec, 2^{1/3} leta, na Rebru št. 4, za pljučno boleznijo. — Marija Črne, pekovskega pomočnika hči, 2 leti, na Bregu št. 4.

21. novembra: Franc Gole, hlapčev sin, 1^{1/2} leta, na Marije Terezije cesti št. 26.

22. novembra: Peter Hein, črevljar, 57 let, v Rožnih ulicah št. 11, za okrvavljenjem možjan. — Jožef Bertonec, 8 mes., v Rožnih ulicah št. 13, za pljučno vnetico.

V deželnej bolnici:

17. novembra: Janez Turk, mizar, 71 let. — Jera Trampuš, gostija, 72 let, za slabostjo. 20. novembra: Janez Zadu, delavec, 40 let.

Dunajska borza 25. novembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	72 glđ.	30 kr.
Enotni drž. dolg v bankovcih	73	35
Enotni drž. dolg v srebru	87	50
Zlata rente	130	59
1860 drž. posojilo	821	—
Akcije narodne banke	285	60
Kreditne akcije	117	40
London	—	—
Srebro	9	35
Napol.	5	59
C. kr. cekini	58	—
Državne marke	—	—

Nova šola.

Ponedeljek 29. t. m. odpre se nova šola za izdelavanje čipk ali špic in za umetno vezenje. Učne ure so vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne in od 1^{1/2} do 1^{3/4} ure popoldne. Na mesec se plača nagrada naprej 3 glđ. Posebne ure za pouk 50 kr., po hišah 1 glđ. Natančneje: Pred škofljo št. 8, I. nadstropje. (601—1)

Št. 6250.

(600—1)

5000 gold.

se dá na posodbo iz podporne ustanove za občine ranjcega Janeza Kalistra na posestvo s pupilarno varnostjo.

Za to posojilo se je treba obrniti z dokazi pupilarne varnosti na

deželni odbor kranjski.

„Die Schreckenstage Agram's.“

Natančna poročila o potresu v Zagrebu dne 9. novembra in naslednjih dneh. Oblika knjige, 8°, prodaje administracija „Agramer Zeitung“ v Zagrebu. 100 iztisov gl. 18.—, jeden iztis 25 kr. franko. (594—2)

Kakó se takoj odpravljajo

zobne bolečine,

bodisi revmatične ali vsled votlih zób. na to daje **zastonj** odgovor (548—5)

Franja Smrekar,

VIII., Löwenburggasse Nr. 4, I. Stock, Thür 6, Wien.

Vpraša naj se nemški.

Gostilnarjem!

Lepa in frišna

čeva

na debelo in drobno prodajajo se prav po ceni

pri Kožarji
v Krakovem št. 8.

Tu se kupujejo tudi **zajčje krože** in od druge divjačine. (519—13)

F. Hlavka.

Vabilo k udeležitvi

dobitnih šans velike, od **hamburgskega mesta** garantovane denarne loterije, v kateri se mora

8 milij. 379.760 drž. mark

v teku nekaj mesecev **gotovo** dobiti.

Novi, v 7 oddelkov vrjени igralni načrt ima mej 90.500 lozi **46.640 dobitk.** in sicer oziroma

400.000 drž. mark,

posebno pa

1 dob. à m. 250.000	4 dob. à m. 8000
1 " " à m. 150.000	3 " " à m. 6000
1 " " à m. 100.000	52 " " à m. 5000
1 " " à m. 60.000	6 " " à m. 4000
1 " " à m. 50.000	108 " " à m. 3000
2 " " à m. 40.000	214 " " à m. 2000
2 " " à m. 30.000	10 " " à m. 1500
5 " " à m. 25.000	2 " " à m. 1200
2 " " à m. 20.000	533 " " à m. 1000
12 " " à m. 15.000	676 " " à m. 500
1 " " à m. 12.000	950 " " à m. 300
24 " " à m. 10.000	26.345 " " à m. 138
	itd. itd.

Prvo žrebanje je uradno nepreklicno na **dan 15. in 16. decembra 1880**

določeno in stane

celi orig. los le 6 mark, ali gl. 3.50 av. bank. pol orig. loza le 3 marke, ali " 1.75 " " " četr. " 1 1/2 " " ali " 90 kr. " " "

ter se ti od države **garantovani** originalni lozi proti pošiljavi svote v gotovini ali po nakaznici, ali pa proti povzetju zneska v najoddaljenejšje kraje **franko** razpošiljajo. Manjše svote morejo se priposlati tudi v pismenih markah.

Hiša Steindecker je v kratkem času svojim interesentom izplačala **velike dobitke** po mark **125.000, 80.000, 30.000, 20.000** in več po **10.000** itd. in je s tem pripomogla k sreči mnogovrstnih rodbin.

Uloge so v primerji velikim dobitkom jako neznatne ter se mora le priporočati, da se **jedenkrat sreča** poskusi.

Vsak udeleženeec dobi pri naročbi **uradni načrt** in po vzdigovanji dobitkov ofic jalni listek vzdignjenih števil.

Dobitki se izplačujejo točno pod državnim poroštvo ter se morejo na direktno vposlanje ali na željo interesentov z mojimi zvezami na vseh večjih tržiščih Avstrije izplačati.

Naročila naj se povratno, zaupno pošljejo na **trdno staro tvrško**

Josef Steindecker,

Bank & Wechselgeschäft, Hamburg.

P. S. Hiša Josef Steindecker — poznata kot solidna in reelna — ne potrebuje posebnih reklam: te zato izostanejo, na kar se čestito občinstvo opozarja. (545—7)

Tužci.

25. novembra:

Pri **Stonu**: Schlessinger iz Dunaja. — Ketzl iz Kamnika.

— Klepner, Guterman iz Dunaja.

Pri **Mateji**: Steinhardt iz Maribora. — Wallenstein iz

Gradca. — Maschner iz Dunaja. — Gorjup iz Reke. — Irres-

berger, Pratschnig iz Dunaja. — Inne iz Hrasnika.

Pri **avstrijskem cesarju**: Kosarschir iz Zagreba.

Tinctura Rhei. Comp. vulgo FRANCOVA ESENCA

ki jo izdeluje

Gabriel Piccolli,

lekar „pri angelu“,

v Ljubljani na dunajske cesti.

Pomagala je uže mnogo tisoč ljudem k zdravju, kakor se lahko dokaže iz mnogih pohvalnih pisem.

Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in v spodnjem životu, grižo, krč, želodčevo in prehodno mrzlico, zabasanje, hemorjide, rumenico itd., vse bolezni, ki znajo smrtno postati, ako se za časa ne ozdravijo. (490—8)

1 sklenica velja 10 kr.

Naroči se pri **Gabriel Piccolli-ju**, lekarju „pri angelu“ v Ljubljani, na dunajske cesti, s poštnim povzetjem.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celem Evropi, zadele so tudi Svico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največša fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane **žepne ure** so najboljše ure celega sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega **srebrnega niklja**, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. **Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se taka ura nikdar pokvariti, pade ehko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.**

Proti povzetju, ali vpošiljavi male svote, katera je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejana zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšje repasirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natančno repasirane, ter **garantujemo za vsako uro pet let.**

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzememo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. **preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10.20.**

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emailiranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; **preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7.25.**

1000 komadov mobilnih ur na valje (cylinderuhr) v teških giljoširanih okrovih od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinih, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, **jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5.60**

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od c. k. denarnega urada, tekoče na 15 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. **Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 11.40.**

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolesjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da se nij treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; **vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.**

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, **preje gl. 40, zdaj gl. 20.**

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gopé, **preje 100 gl. zdaj gl. 40.**

650 komadov ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalne mizi, **preje gl. 12, zdaj le gl. 5.80.**

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino izrezljanih gotičkih visokih omaricah, navijajo se vsaki osem dnij, fino na trenotek regulovane, lepe, in imponantne. Ker je taka ura po minilih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker se s tako uro soba olepša. **Te ure stale so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15. 75.**

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala svota.

Naslov: **Uhren-Ausverkauf**

(463—6)

von

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,
Wien, Rothenthurmstrasse Nro. 9.